

Decernik

Leto II. (IX.), štev. 138

Maribor, torek 19. junija 1928

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesečno, prejemnik v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglasi po tarifu

Oglase sprejema tudi oglezni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Med dvema stoloma

BORBA DO SKRAJNOSTI ALI KOMPROMIS. — DAVIDOVIČ UPA, DA SE BO NAŠEL IZHOD IZ SEDANJEGA POLOŽAJA.

BEOGRAD, 19. junija. Včerajšnji sestanek šefov vseh parlamentarnih skupin je končal brez uspeha. Ljuba Davidović je imenom vlade izjavil, da je vlada sicer pristala na nekatere zahteve opozicije, zahteva pa zato, da opozicija glasuje za nettunske konvencije, za posojilo, za protikorupcijski zakon in za zakon o razdolžitvi kmetov.

Imenom opozicijskih strank je nato Stjepan Radić odgovoril, da opozicija ne bo nikdar pristala na to in da bodo prej odnesli opozicijske poslance mrtve iz skupščine, predno bodo dopustili sprejem nettunskih konvencij. Radić in Pribečević sta takoj nato zapustila sejo, šefi vladnih skupin pa so nadaljevali svoja posvetovanja o nadaljni taktiki.

Danes dopoldne se je vršila seja demokratskega poslanskega kluba, na kateri je Davidović poročal o včerajšnji seji šefov parlamentarnih skupin in izrazil nado, da se bodo kljub včerajšnjemu prelomu pogajanja še nadaljevala in da končno vendarle pride k sporazumu. Sklepa se, da bo vlada še enkrat skušala z večjimi koncesijami pridobiti opozicijo. Po seji je odšel Ljuba Davidović ob 10. dop. na dvor in je njegova avdijenca ob 12. še trajala.

BEOGRAD, 19. junija. Današnja seja narodne skupščine se je pričela ob 10. dop. in se je do opoldne vršila razprava o zapisniku. Uvodoma je govoril radikal Milutin Nović, ki je napadal opozicijo, češ da ovira skupščinsko delo. Odgovarjal mu je posl. Šavlić, ki je naglašal, da

vlada ne more govoriti o nobenem eviranju dela, ker za skupščino ni pripravila nobenega gradiva. Omenjal je tudi včerajšnji poskus za pomirjenje med obema taboroma in je grajal postopanje večine, ki hoče opozicijo izigravati. Posl. Drlić je v izjavi zahteval, da naj se v zapisniku ugotovi, da je včeraj predsednik odklonil posl. Pucelj in Pribečeviću besedo.

Sledila je obširna razprava o poslovniku, v katero je poseglo več govornikov. Med neprestanim prekanjem je končno dobil besedo posl. Pribečević, ki je naglašal, da je predsednik kršil poslovnik tudi s tem, da še do danes ni obvestil narodne skupščine, ali je vlada res predložila nettunske konvencije ali ne. Opozarjal je dalje na dejstvo, da t. zv. beograjske konvencije še niso bile sankcionirane od kralja. Če pa se je to med tem že zgodilo, je ta sankcija že zastarela. Ker narodna skupščina o eventualni sankciji še ni bila obveščena, bo morala zato tudi o beograjskih konvencijah znova razpravljati.

Nato je predsednik dr. Perić izjavil, da je vlada nettunske konvencije res predložila, da pa on tega radi prezaposlenosti doslej še ni mogel sporočiti. Opozicija je proti temu postopanju protestirala, nakar sta govorila k poslovniku še posl. Pucelj in dr. Krajač.

Ob 12.30 je prešla skupščina končno na dnevni red in se je nadaljevala razprava o obtožbi proti bivšemu ministru dr. Subotiću. Prvi je govoril posl. Jelčić.

Generalna stavka na Grškem

ATENE, 19. junija. Stavka tob. čnega delavstva se je razširila na vso Grško. Delavski sindikati so imeli včeraj posvetovanje, na katerem so sklepali o zahtevah, ki jih bo tekoma današnjega dne posebna deputacija izročila vladi. Spopadi med policijo in stavkajočimi se še vedno nadaljujejo. Po uradnih ugotovitvah je bilo v Drami pri pouličnih bojih 30 ljudi ubitih, nad 300 pa ranjenih.

ATENE, 19. junija. Stavkovnemu gibanju so se pridružili tudi že železničarji. Notranji minister je skupno z orožniškimi poveljstvi, policijskimi prefekti in vojaškimi oblastvi izdelal načrt za vzdrževanje miru in reda na Grškem. Državni uradniki stavljajo zopet zahteve za zvišanje prejemkov in se pogajajo z delavskimi sindikati, da bi se tudi oni priključili stavki. Sicer pa vlada sedaj kljub stavki v vseh tobačnih središčih Makedonije in Tracije že mir.

Stabilizacija francoskega franka

PARIZ, 19. junija. Vlada je predložila zbornici dva zakona o stabilizaciji francoskega franka. Prvi načrt govori o načinu novega valutnega sistema in določa zlato vrednost franka. Drugi zakonski načrt pa vsebuje konvencije, sklenjene med Francosko banko in državo ter določbe o likvidaciji državnih obveznosti pri Emissijski banki. Stabilizaci-

ja francoskega franka se bo izvršila na bazi $\frac{1}{10}$ vrednosti predvojnega franka, tako, da se bo računalo za 1 frank 0.06 g čistega zlata. Zlat denar za enkrat še ne pride v promet. Izmenjava se bo vršila polagoma s srebrnim drobižem.

Ženska volilna pravica v Angliji

LONDON, 19. junija. Lordska zbornica je včeraj definitivno sprejela zakon o ženski volilni pravici, ki je stopil z današnjim dnem v veljavo. Po tem zakonu imajo vse ženske z 21. letom volilno pravico.

Reforme kitajske nacionalistične vlade

LONDON, 19. junija. Reuterjev urad objavlja proglas južno-kitajske vlade na narod, vsebujoč reforme, ki jih namerava izvršiti vlada v bližnji bodočnosti. Med drugimi se napoveduje redukcija vojske, znižanje davkov in borba proti roparskim tolpom. Poveljstvo nacionalistične vojske je zopet prevzel Čang Kaj Šek. Ker je nankinška vlada proglasila Nanking za glavno mesto Kitajske, je odšla, da se imenuje Peking odsedaj pri Peiping.

POULIČNE NESREČE V BERLINU.

BERLIN, 19. junija. Berlin zaznamuje včeraj žalosten rekord v cestnih nesrečah raznih vrst. V celoti je zaključil namreč dan s 4 mrtvimi in 21 večalimani težko ranjenimi.

Sedem ekspedicij hiti Nobilu na pomoč

PRVI LETALCI NAD OSTANKI »ITALIE«, KI PA NOBILOVEGA MOŠTVA NISO OPAZILI. — STRAŠEN VIHAR V POLARNEM OZEMLJU.

KINGSBAY, 19. junija. General Nobile je poslal v nedeljo nove klice na pomoč in je sporočil obenem, da je zašel s svojo skupino v strašen vihar, ki je uničil bivališče njegove posadke. Ledena ploskev, na kateri je posadka, se vedno bolj kruši in je velika nevarnost, da vsi skupaj utonejo.

Včeraj dopoldne je Nobile dalje obvestil oporiščno ladjo »Citta di Milano«, da je videl letalca Larsena in Lützowa, ki pa njega nista opazila in sta se vrnila brez rezultata.

Položaj Nobila in njegovih tovarišev postaja torej vedno obupnejši. Dočim čaka on s svojim moštvom severovzhodno Spitzbergov na ledenih ploskvah na rešitev, se nič mani kot sedem pomožnih ekspedicij po raznih potih trudi, da bi dospele do ponesrečene posadke »Italie«, ki je v največji nevarnosti. Ruski lomilec ledu »Krasin« prodira iz smeri Novaja Zemlje, švedska letala so zapustila Tromsø na Norveškem, da dospe v severni smeri preko Spitzbergov v ozemlje, kjer je Nobile s svojim moštvom. Ladje »Hobby«, »Citta di Milano« in »Braganza« ter polarna raziskovalca Larsen in Lützow pa se skušajo približati Nobilu z zapadne strani. V Tromsø je prispel v nede-

ljo tudi znani francoski pilot Guilbaud, ki se bo skupno z Amundsenom na letalu »Latham« udeležil reševalne akcije. Ta francoski hidroplan je bil že pripravljen za polet preko Atlantika v Ameriko, vendar pa ga je postavila Francija sedaj v službo pomoči bližnjemu. Aeroplan je izborno urejen tudi za polete v polarne pokrajine in bo na njem razen Guilbauda in Amundsena tudi Dietrichson.

Norveška brzojavna agencija odločno zanika vest, da so Malingreen, Zappi in Mariano, ki jih je poslal Nobile, da poiščejo pomoč, že rešeni. O njih še vedno manjka vsaka sled. Istotako o onem delu Nobileve posadke, ki jo je odnesel vihar z ostankom »Italie« o priliki katastrofe naprej.

KINGSBAY, 19. junija. Tukajšnja radio-postaja je danes znova prejela Nobilov klic, v katerem prosi nujne pomoči. V kratkih, pretrganih brzojavkah poroča Nobile, da je postal položaj njegove posadke že skrajno obupen. Lednim ploščam, na kateri se je utaboril, grozi velika nevarnost, da jih zajame voda, kar bi postalo za vse katastrofalno. Nima namreč niti čolnov niti dovolj živil, da bi mogli vzdržati dalj časa.

Letalo „Prijateljstvo“ srečno preletelo ocean

PRVA ŽENA MED SREČNIMI PREKOOCEANSKIMI JUNAKI.

Pri lanskih že ob začetku brez posebne škode ali pa bogzna kje in v kakih težavah tragično ponesrečenih preocean-skih letih so večkrat sodelovale tudi ženske kot letalke in posazirke, slave prve preoceanske letalke je pa deležna sedanja ameriška letalka Carhart, ki je s pilotom Wilmer Stultzom in navigatorjem Ellsworthom, nekdanjim spremljevalcem Amundsena na Severni tečaj, startala v nedeljo ob 14.51 iz St. Johna na New-Foundlandu.

Start letala »Friendship« — »Prijateljstvo« se je posrečil šele po petih ponesrečenih poskusih. Letalci niso hoteli povedati, kje mislijo pristati.

Prva vest o letu »Prijateljstva« je prišla od ribičev na Kap Ballardu. Ob 24.05 je dobila brezžična postaja Kap Race od

parnika »Concordia«, vest, da leti letalo »Prijateljstvo« neovirano od viharov in deževnih oblakov z brzino 170 km. Istočasno so dobili tudi v Newyorku radiogram od letala, ki se je včeraj ob osmih jutraj javilo tudi britanskemu ministrstvu aviacije. Sinoči se je pa razširila po svetu sledeča vest iz Londona:

Novi preoceanski let je uspel. Danes ob 12. uri 40 min. je pristal »Friendship« blizu Lianciy-a v Walesu na pristaniu zaliva Carmarthen, 20 km zračne črte zapad od Swansea-ja.

Ves svet pozdravlja smeje letalce in posebej še prvo preoceansko letalko. Kapetan Köhl, ki je z letalom »Brëmen« preletel ocean iz Evrope v Ameriko, je prepričan, da bo v štirih letih že reden zračni promet preko oceana.

Diplomatske izpremembe na Češkem

PRAGA, 19. junija. Najpozneje do septembra se bodo izvršile v češkoslovaški zunanji službi številne spremembe oziroma nova imenovanja. Več konzulatov, med njimi n. pr. tržaški, bo pozvanih v centralo, dočim bodo na njihova mesta imenovane nove osebnosti. Tudi nekatera poslaniška mesta, med njimi v Washingtonu, v Braziliji in Haagu bodo na novo zasedene. Glede beograjskega mesta je gotovo, da bo po dosedanjih dispozicijah ostalo nespremenjeno.

POTRES V MEHIKI.

MEHICO CITY, 19. junija. Ponovni potresni sunki v Plumi in Oaxaki so pov-

zročili veliko stvarno škodo. Bilo je tudi nekaj človeških žrtev. Potres je mestni popolnoma iznenadil in med publiko v gledališčih in kinematografih je zavladala velika panika. Potres je spremljal silen ciklon, ki je posebno oškodoval obrežne kraje.

SMRTNA NESREČA ZNANEGA ITALIJANSKEGA LETALCA.

RIM, 19. junija. Na letališču V. Centocelle se je pripetila smrtna letalska nesreča, katere žrtev je postal znani italijanski pilot Garavaglia. Njegovo letalo se je zrušilo z višine 100 m na zemljo, pri čemer so Garavaglia potegnili mrtvega izpod ruševin. Njegov spremljevalec major Cutry se je rešil s padalom.

Mariborska porota

Mož in žena obsojena na smrt

Pri popoldanskem nadaljevanju včerajšnje porotne razprave v zadevi umora štetnega Ivana Dreisiebnerja, katerega hudodelstva sta bila obtožena mati Jožefa in oče Ivan Hausmeister, se je vršilo do šestih zvečer zasliševanje prič, ki so po vrsti izpovedovale, kako slabo in dostikrat nečloveško je ravnala mati s svojim nezakonskim otrokom. Radi zapostavljanja in zanemarjanja bi bil otrok itak prej ali slej moral zapustiti ta svet, čeprav bi sedaj še ne bil na naravnost zverinski način zaduščen. Po govorih javnega obtožitelja g. Severja, Ivanovega zagovornika g. dr. Komavlija in Jožefinega g. dr. Reimana je bilo predloženo porotnikom dvojno vprašanje, glasečih na krivdo umora pri Ivanu in Jožefi Hausmeister. V polurnem posvetovanju so se porotniki odločili za krivdo obeh obtožencev, in sicer je bilo za krivdo matere 11, za krivdo očima pa 9 glasov. Porotni senat je na podlagi tega pravoreka obsodil oba zakonca Ivana in Jožefa Hausmeister v smrt na vešalih.

O hudodelstvu požiga

razpravlja mariborska porota vsaj enkrat v vsakem zasedanju. Tudi danes imajo ljudski sodniki tak slučaj v presoji. Javni obtožitelj toži 20 letnega posestnika sina Matevža Žibrata iz Pavlovcev, da je 26. septembra 1924. in 19. okt. 1924. zažgal svinjak Jakoba Rozmana in skedenj Antona Škrinjarija na Humu ter

povzročil obema preko 40.000 Din škode.

Obtoženec je že v preiskavi priznal, da je zažgal pri obojici gori imenovanih posestnikov; trdi pa, da je bila v prvem slučaju temu kriva njegova vinjenost, v drugem pa »slaba pamet«. Žibratu so prišli le po naključju na sled. Na Humu se je pričelo govoriti, da je bilo Rozmanu o priliki požara ukradenega nekaj sodarskega orodja in da ima Žibrat nekaj tega orodja v posesti. Orožniki so izvršili pri osumljencu hišno preiskavo in res našli dva komada orodja, ki ju je Rozman spoznal kot svoja. Žibrat in njegovi svojci so trdili, da so našli stvari za Dravo. Tekom poizvedovanja, ki so ga vršili orožniki o požaru, je pa Matevž Žibrat odkrito priznal, da je on požigalec. Potem ko je bil podtaknil ogenj, je šel najprej proč, kasneje pa se je pridružil gasilcem in sam pomagal gasiti. Ker obtoženec ob času dejanja ni bil tako pijan, da ne bi vedel, kaj dela, se je smatralo, da je dejanje izvršil v norosti, ker se je zatrjevalo, da fant ni čisto pri pravi pameti. Preiskava pa je ugotovila, da je obtoženec duševno zdrav in sta sodna izvedenca psihijatra oddala mnenje, da je Žibrat za svoj čin odgovoren. Tako obtožnica.

Današnja razpravo je vodil vdss. g. dr. Peitler, votanta sta bila gg. dss. Pečnik in okrajni sodnik dr. Mihalič. Javni obtožitelj državni pravdnik g. dr. Hojnik, zagovornik Žibrata g. dr. Novak. Porotniki so potrdili vprašanje krivde z 8 glasovi in je bil Žibrat obsojen na tri leta težke ječe.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Torek, 19. junija ob 20. uri »Idiot« ab. A. Kuponi.

Sreda, 20. junija ob 20. uri »Idiot« ab. B. Kuponi. Zadnja predstava v sezoni.

Zadnja predstava v letošnji sezoni. Jutri v sredo 20. t. m. bo zaključek letošnje gledališke sezone z vpriporitvijo učinkovite dramatizacije Dostojevskega »Idiot«. Opozarjamo slehernega naj si ogleda to zanimivo predstavo.

Pri nocojšnji predstavi »Idiota« bo nastopila kot Nastasija Filipinovna gđ. Starčeva, jutri v sredo 20. t. m. igra pa isto vlogo gđ. Kovačičeva.

Naša Glasbena Matica u švicarski strokovni oceni

Švicarski strokovni list za muziko in petje »Schweizerische Musikzeitung« piše 9. junija o nastopu mariborske Glasbene Matice sledečo strokovno oceno:

Zürich. Mariborsko Glasbeno Matice prištevamo najboljšim zbornim edincem slovanskega ozemlja. Najmočnejše pobude izhajajo iz slovanskega narodnega življa. Tudi moderna še stoji pod njegovim očarjujočim vplivom in že Debussyjevo jasno helenstvo primešava harmonijo in melodijo staroruski-gregorianški koralni muziki in sladkomelanolici medglasja orientalskih lestvic v čutno žarečo pestrost svojih očarljivih glasovnih sfer. Ta dva elementa prevlevata slovansko vokalno godbo, zlasti narodno pesem. K tem potezam se pridružuje pri jugoslovanskih zborih množnost narodnih elementov: poleg izbruhov temperamenta in arhaistične kulture slovanske narodnosti stoji na dom spominjajoče ukanje dobrobrčne sentimentalne koroške pesmi in popevke, spominjajoč na koroške plesne in vesele dunajske valčke. — Skozinsko razveseljuje skrbna glasovna predelava po izvrstnem pevovodji Josipu Hladek-u jasnost intonacije, le redke majhne »depresije« na eksponiranih mestih (tenorji, odnosno soprani). Poleg spretnega zbora romantično ubranih umetnih pesmi so vnele zlasti studenčno-sveže narodne popevke kakor pesem »o črno-oki devi« s svojimi cigansko-divjim, raztegnjenim »Ihaha« (arabske in indijske popevke), dramatsko izobličena slovenska legenda o Mariji, naivna »jadovanka o mrtvem telefonu«, kakor jeka kmetijske pesem »o mlademu junaku s periodično se ponavljajočo kadenco tipično slovanske melodike. Dirigent kakor zbor, čigar

»lepša polovica« je bila nastopila v pestrih narodnih nošah, sta žela navdušeno pohvalo, ki naj bi bila veljala poleg umetnosti tudi domovini.

Ukinitev Vesne v Mariboru

Kakor smo v dobi po prevratu hiteli, da pridobimo za Maribor vse posebnosti velikih mest, tako se prehitujemo sedaj v ukinjanju. Med drugim je sedaj na vrsti internat Vesne, češ tega ni treba, saj ga obiskujejo le Srbinje, prostore bi pa bolje uporabili za kako drugo šolo. — Predlog je padel na zadnji občinski seji kar z jasneja in tako človek ne ve, kaj je dalo zanj povod, ker je dovolj znano, da so prostori za vsako drugo šolo neprimerni in nezadostni, ako naj ostaneta v poslopju še nadalje dekliška obrtna in gospodinjstva šola. Ali bi naj bil to začetek, da se sčasoma ukine tudi ti dve šoli? Saj bi res bila taka ukinitev po godu nekemu, ki je hotel že pred leti osnovati podobno šolo?

Že sama podlaga temu predlogu ni resnična, saj je v internatu komaj par Srbinj, velika večina deklic pa je iz Slovenije. Pa tudi, če bi bile iz Srbije? Saj ima internat že vsa leta nalogo, da plačuje vse stroške za poslopje, kurjavo in razsvetljavo celotnega poslopja, torej tudi drž. šol. ker malenkostna ukovina ne zadošča, država pa plačuje komaj par učnih moči. Zavod kot tak torej izborno prosperira; mar naj radi tega izgine, ker je edini te vrste v mariborski oblasti, odkar so se naselile v ptujsko Mladiko s podporo oblastnega odbora nune? Vsega pa vendar le ni treba zadušiti! —

16. izkaz darov »Študijski knjižnici« v Mariboru.

V dobi od 1. januarja do 31. maja 1928 so knjižnici darovali knjige in mape sledeči: Društvo filozofov vsenčilišča v Ljubljani 1, Anrather G. 1, Cijan A. 7, Glaser Janko 2, polkovnik Hamböck 19 voj. map, knjigarna Heinz 136, dr. Kotnik F. 28, dr. Kovačič Fr. 9 zvezkov in 3 voj. mape, dr. Kovačič M. 1, Kramer Iv. 7 zvezkov, major Lavrič Alf. 25 voj. map, polkovnik Lebar Al. 11 voj. map, dr. Lučovnik Iv. 1, Makarovič Ivo (Trst) 1, Malgaj Ivan 1, Mravljak Jože (Vuzenica) 24, Orožen Jos. (Celje) 1, dr. Pivko Lud. 26, ga. Rubbia Gizela 91, Skala I. 1, dr. Strmšek Pavel 1, ga. Švajger Valentina 1, Žunkovič Dav. 4 zvezke in 41 voj. map. Knjižnica je prejela torej v omenjeni dobi 342 knjig in 98 voj. map kot dar. Vsem darovalcem se vodstvo knjižnice uljudno zahvaljuje, obenem pa prošni še nadaljne naklonjenosti. —

Mariborski in dnevni drobiž

Sklicanje mariborske oblasti-ne skupščine

Mariborska oblastna skupščina je sklicana za 17. julija ob 10. dop. k XI. seji. Na dnevnem redu so sledeči predlogi oblastnega odbora: 1. Osnutek uredbe o zdravstveni službi na deželi. 2. Uredba o organizaciji kmetijsko-pospeševalne službe. 3. Uredba o gasilskem skladu. 4. Uredba o živinorejskem skladu. 5. Osnutek uredbe o okrajnih zastopih in cestnih odborih in osnutek uredbe o viničarskem redu. —

Uradniška menza v Mariboru

Na dnevnem redu prihodnje občinske seje je tudi pritožba Zadruga za splošno gostilničarstvo obrt zoper obstoj uradniške menze. Gostilniška zadruga čuti radi uradniške menze tako ogroženo svojo obrt, da zahteva od občinskega sveta, da odvzame uradniški menzi prostore in s tem menzo uniči.

Človek bi skoraj mislil, da so prilike pri nas že tako normalne, da je taka ustanova, kakor so bile menze med in neposredno po vojni, res nepotrebna. Ravno pritožba gostilničarske zadruge pa dokazuje, da je menza velevažen faktor, ki regulira cene v tem ob. tu, torej to, kar trdi uradniška organizacija že ves čas. Priznamo, da ima gostilničar res velike davščine, tako državne, oblastne kakor mestne, a dvomimo, da bi bilo 166 gostilničarjem v Mariboru pomagano, ako se ukine menza, kajti ti naročniki bi si ustanovali več privatnih kuhinj ali pa si pomagali kako drugače, ker pač nočejo v gostilno. Menza pa bo sama izginila, če bodo dali gostilničarji ugodnejše pogoje in tako prevzeli njene abonente. Da se pa zadruga kot taka bori proti obstoj menze, za katero stoji celokupno uradništvo, pa najbrže tudi gostilničarjem ne bo v korist. — Uradnik. —

Za sejo občinskega sveta.

ki se vrši v četrtek zvečer, so dodatno sprejete v dnevni red med drugim še sledeče zadeve: Zaračunanje toka za pogon malim obrtnikom, preureditev hiše na vogalu Slovenske ulice v kavarno, oddaja Park-kavarne, zgradba nove mestne uradne in stanovanjske hiše na vogalu Frančiškanske in Marijine ulice, regulacija Meljske ceste in zamenjava parcel s kongregacijo šolskih sester, komisijski zapisnik in odškodnina glede kanalizacije Melja, Kopališče na Felberjevem otoku, podaljšanje Strossmajerjeve ulice in zamenjava parcel ob Fochovi ulici in odškodnina za prekomerno izrabo državnih cest od avtobusov mestnega avtobus-prometa. —

Iz sodniške službe.

Na mesto sodnika g. dr. Dolinarja, ki je bil premeščen v Radovljico, je prišel na mariborsko okrožno sodišče sodnik gosp. Verlič iz Murske Sobotice. —

Novi učitelji iz Maribora.

Na državnem moškem učiteljskišću v Mariboru so položili pri izpraševalni komisiji, ki ji je predsedoval oblastni inšpektor v pokoju g. Josip Wester, zrelostni izpit naslednji kandidati: Maks Bevc, Franc Borko, Andrej Debenak, Radovan Gobec, Franc Grobelnik, Fr. Hribnik, Zoran Hudales, Fran Jandl, Milan Kajč, Edmund Kmecl, Joža Kocbek, Adolf Kocuvan, Fran Kotnik, Ivan Krajcer, Zmago Krech, Vlado Loparnik (z odliko), Fran Lovrec, Branko Medved, Ivan Petrovič, Vinko Šerona in Ivan Židanik. —

Sodnih odpovedi stanovanj

je po podatkih društva stanovanjskih najemnikov 509. Obravnavalo se jih je že okrog 200. Včeraj je bil na vrsti invalid Alojz Petek. Skrb za borno streho ga je tako mučila in razprava tako vznemirila, da je na sodišču omedlel. Odpeljati ga je morala rešilna postaja. Pred izvršitvijo je 60 deložacij. Prizadeti reveži ne vedo, kam naj gredo. Pri tem je pa od 1. maja že 50 stanovanj z raznimi preureditvami odtegnjeno prvotni stanovanjski svrhi. —

Vežbalno streljanje Slov. lovskega društva

sekcija Maribor, se vrši v nedeljo 24. t. m. od 14. ure dalje na vojaškem strelišču. Streljalo se bo na vse tarče, kakor na tekmi dne 28. 29. in 30. t. m. —

Narčavo vreme.

Tudi solnce izgubi včasih oblast nad upornimi elementi, ki potem prav po svoje gospodarijo. Tako smo imeli v noči od 2. na 3. januarja 1900., to je ob času najnižje solnčne lege, plus 14 C, v noči od 17. na 18. junija 1928., t. j. ob času najvišje solnčne lege pa le plus 7 C. Približno tako nizka temperatura je bila tudi v noči od 16. na 17. julija 1906. Ob času ledeno dobe v teh krajih meseca junija gotovo ni bilo bolj hladno. — Nž. —

Dijaški kuhinji v Mariboru

so darovali po g. odvetniku dr. Müllerju odvetniki v Mariboru preostanek zbirke za venec pok. dr. Pipušu in dr. Oroselu 935 oz. 890 Din. V počaščenje spomina za pokojnim dr. Pipušem pa je naklonila Posojilnica v Mariboru 2000, Slov. trgovsko društvo v Mariboru 200 Din. Vsem prijateljem revnega dijaštva najlepša zahvala! —

Naši vinogradi

so se sedaj bujno razcveteli. Po poročilih iz Ljutomera in Slovenskih goric se nam obeta letos sijajna vinska letina, — če ne bo toče in drugih usodnih vremenskih katastrof, peronospora ter številne mogoimske bolezni, ki so naši redni obiskovalci. Glede na izbornost stanje cvetja priporočamo našim vinogradnikom zavarovanje zoper škodo po toči in uimam pri katerikoli zavarovalnici, ki ima oddelek za zavarovanje proti vremenskim katastrofom. Taka zavarovanja so se namreč obnesla v letih težke preskušnje, ker nudijo našim itak vsestransko udarjenim vinogradnikom prvo pomoč v nesreči, večkrat pa — edino rešitev. Iz vseh poročil naših vinogradnikov na severni drž. meji namreč izhaja, da je naše domače vinogradništvo takorekoč v permanentni krizi, ki ima svoj temeljni vzrok v nesrečnih trgovinskih pogodbah s sosednimi državami ter v — davčni preobremenitvi prečanskih krajev.

Sleparije pri izmenjavanju denarja

so prišle v visoko sezono. To zahteva veliko pozornost od strani prodajalcev, bančnih uradnikov in vseh drugih, ki sprejemajo od strank denar ali ga pa izplačujejo in izmenjavajo. Vse sleparije so takorekoč psihološko zasnovane. All se slepar sam s časom nekako »uvede« ter postane znan v lokalni, kjer potem nenkrat izvede svoj trik, ali pa ima pomočnike, ki prodajalca zamotijo z razgovori in nujnimi naročili. Vsi triki so skrbno pripravljeni in preračunani. Sleparija v trafiki s tisočkom se bo gotovo še v kaki podobni obliki ponovila. V neko banko je pa dalje časa hodila izmenjavati manjše dolarske zneske neka ženska. Tudi predstavila se je in nekako domača je postala. Zadnji čas je izmenjavala vedno enaki znesek. Ko pa te dni pride z manjšim zneskom, ji uradnik mehanično izplača znesek, kakoršnega ji je že tolikokrat izplačal. Bilo je za dobrih 2000 Din preveč. Sedaj je ni več blizu in tudi navedeno ime se je izkazalo za napačno.

Vandalizem po vrtovih.

Na vrtu g. J. Dergasa so si neznani zlikovci v noči od včeraj na danes privoščili prav perversno veselje, da so porazili izredno lepo vrtnico. Omenjena vrtnica je zadivila vsakogar, kdor je pasiral Vrtno ulico. — Enako se glase pritožbe tudi od strani drugih lastnikov vrtov. Ker v poletju prospevajo grede in je »na razpolago« mnogo sočivja in povrtja, nastopa — kakor lansko leto — sezona vrtnih tatov. Zelo umestno bi bilo, da posveti policija tupatam svojo pozornost posebnim redkim vrtovom. — Saj ni dolgo tega, ko smo radi nezadostne straže beležili drzno tatvino v lepem samostanskem vrtu. Ljubiti cvetke — je lepa poteza človeškega značaja, krasti cvetke in mandrati nasade pa je barbarski vandalizem. Isto velja tudi za pustošenja v nasadih mestnega parka. —

Morilec naročil krste za žrtve.

V nekem pariškem predmestju je stari nar Turpin v trenutnem napadu blaznosti umoril svojo mater in se nato obesil. Iz pisem, ki jih je zapustil, je razvidno, da je hotel vzeti s seboj v smrt tudi mater, češ da bi brez njega trpela pomanjkanje. Dan pred zločinom je naročil nesrečnež venčice in dve krsti. Na materno posteljo je predi še položil črno obleko.

Zlato potuje

AMERIŠKA ZALOGA ZLATA, VREDNA 48 MILIJARD. — KAJ KRŠI NEDOTAKLJIVOST TEH ZALOG?

Napočila je velika sezona potovanja premožnih Amerikancev v Evropo. Spomlad in poleti krene na to potovanje vsak Amerikanec, ki hoče med premožnimi sloji svojega domačega mesta igrati važnejšo ulogo ter pokazati, da je njegovo premoženje res veliko. Vsi veliki potniški parniki angleških, francoskih in nemških parobrodarskih družb so dobro zasedeni. Luksuzne kabine in prostori I. razreda so vedno razprodani. Največ izletnikov v Evropo je zlasti ob sobotah v new-yorskem pristanišču. Bogati Amerikanci namreč tudi pri teh potovanjih računajo s časom. Sobota je praznik, nedelja tudi in tako se najrajši za dan odhoda vzame sobota, ker sta poslovno dva dneva itak izgubljena. Iz ameriške Unije v Evropo rabijo veliki parniki po pet, manjši pa po osem dni.

Ko pristanejo več nadstropij visoki parniki v pristanišču Southampton ali Le Havra, ko so vsi pasažirji zapustili plavajoče kolose in so tudi nešteti zaboji in kovčegi naloženi na avtomobile, začne večinoma ponoči skrbno in skrivnostno prekladanje malih in težkih zabojev. Iz notranjosti parnikov se ob skrbnem nadzorstvu policistov in detektivov prekladajo ti zaboji na avtomobile, ki se zopet skrbno zastraženi takoj odpeljejo na postaje. Tako potuje zlato iz oklopnih vzdanih blagin ameriške Unije v tresorje angleške in francoske banke.

Zlato v vrednosti 1680 milijonov dolarjev je tako v zadnjih 14 dneh prispelo v Anglijo. Meseca maja je bilo pa zlata za 1120 milijonov. To je samo izvoz ameriškega zlata v Anglijo. V Francijo je pretečeni mesec dospelo 3200 milijonov, v celoti je pa meseca maja ameriška Unija izvozila zlata za 6000 milijonov. Transport zlata približno enake vrednosti bo prispel pred koncem meseca, izvedli ga bodo pa trije francoski parniki.

Ameriško zlato torej potuje. To dejstvo ni zanimivo samo v pogledu potniškega prometa in vrednostnih pošiljatev, temveč tudi v pogledu celokupnega gospodarstva. Posledice tega potovanja so lahko nepregledne. Po vojni je Amerika spravila v svojo posest večino svetovne zlate zaloge. Evropa je zašla v stiske in ravno tako, kakor je njeno meščanstvo prodajalo zlate verižice, prstane in razne dragocenosti, tako so tudi evropske banke prodajale Ameriki svoje zaloge zlata. 836 milijonov dolarjev je bilo vredno zla-

to, ki je bilo lani v unijskih zakladnicah. Ogromna zlata zaloge od 836 milijonov dolarjev ali 48 milijard dinarjev pa kar naenkrat nima več obstanka v bančnih katakombah Newyorka, Chikaga, San Franciska in Washingtona.

V ameriški Uniji se je v zadnjem času mnogo špekuliralo na borzi. Špekulacije v inflacijski dobi po raznih evropskih državah so prava otroška igra proti temu. Gigantski razvoj industrije v zvezi z raznimi iznajdbami na polju tehnike je preplaval ameriško prebivalstvo z delnicami najrazličnejših podjetij. Vsakdo je imel letalske, železniške in avtomobilске akcije. Podjetja te stroke so se pa razvijala in spreminjala v najživahnejši konkurenici in tako so tudi akcije prišle v najživahnejši promet, v pravi vrtinec. Katastrof sicer ni bilo, denar se je pa vendarle podražil in obrestne mere so se zvišale. Ob taki priliki je nedotakljivost zaloge zlata seveda konec.

Tudi predsedniške volitve, ki se bodo vršile letos 6. novembra, mečejo svoje temne sence. Republikanci sicer upajo, da bo izvoljen kot Coolidgejev naslednik republikanski kandidat Herbert C. Hoover, katerega je sedaj strankin kongres v Kansas City-ju z veliko večino glasov odobril za predsedniškega kandidata. Republikanska stranka je najboljšje organizirana in če na kongresu večina delegatov postavi svojega kandidata, je uspeh tudi precej siren. Ker pa na svetu ni ničesar popolnoma sigurnega ali nič nemogočega, prevladuje v gotovih krogih tudi strah, da bi znal biti izvoljen kandidat demokratske stranke. To bi bil preobrat večji od vseh političnih preobratov v kaki zapadni državi. V Uniji so namreč uprava, pravosodje in vse panoge javnega življenja v službi organizacije, ki je spravila svojega moža na predsedniško mesto. Če bi bil sedaj izvoljen demokrat, bi poštni upravitelj nekje na divjem zapadu ravno tako izgubil svoje mesto, kakor državni pravdnik kakega velemešta. Tisoče in tisoče mest bi se izmenjalo z novimi možmi, kar bi bilo tudi v gospodarskem oziru največjega pomena.

To vse in še marsikaj drugega je spravilo zlato na potovanja. Amerikancem so pri tem uteha mnoge in visoke evropske zadolžnice in tudi iz evropskih razmer sklepajo, da se bo zlato zopet vrnilo v Ameriko.

Velik uspeh slovenske književnosti v Nemčiji

Cankarjevi izbrani spisi in Novačanov »Herman Celjski« v nemškem prevodu.

Nemška pisateljica in odlična prevajateljica iz raznih slovstev, ga. Jirku, ki živi čez nekaj mesecev na nekem gradu pri Slovenjgradcu, je pričela prevajati dela Ivana Cankarja, katera priobčuje v »Magdeburgische Zeitung« in v drugih nemških listih. Že prva dva prevoda (Eine Tasse Kaffee, Die Eule), ki sta izšla v omenjenem dnevniku, sta vzbudila v nemških literarnih krogih veliko pozornost in prevajateljica je prejela več dopisov priznanih nemških književnikov, ki ji predlagajo, da pripravi čimprej nemško izdajo izbranih del našega velikega Ivana Cankarja. Ga. Jirku, ki je to nameravala tudi že sama, se že pogaja z nekim večjim založništvom in je pričakovati, da bo izšel prvi zvezek nemškega Cankarja že tekom letošnjega leta.

Razen izbranih del Ivana Cankarja, namerava ga. Jirku prevesti tudi Novačanovo dramo »Herman Celjski« in jo izročiti v vprizoritev nekemu berlinskemu gledališču. Dosedanji prevodi ga. Jirku so zelo posrečeni in dasiravno je prevajanje Ivana Cankarja težavna in rizikantna stvar, ji je uspelo ohraniti vso svojstvenost njegovega sijajnega stila in duha.

Kupujte železniške vozne karte v biljetarni »Putnika« v Mariboru, Aleksandr. 53

Lord Balfour in navdušeni Amerikanec

Ko je lord Balfour potoval po Ameriki, ga je spremljal neki Amerikanec, ki je govoril z velikim navdušenjem o svoji domovini. Lord Balfour ni človek, ki bi se dal žejen prepeljati preko vode, pa je zato mirno čakal, da pride tudi na njega vrsta, da se revanžira. In ta čas je prišel kmalu. Navdušeni cicerone je pripeljal gosta v Newyork v silni Woolworth Building, eno največjih arhitektonskih znamenitosti v Ameriki. »To je naš Building«, je izjavil z vidno o'lostjo Amerikanec. — »Res?«, je vprašal Balfour. — »Da, v tej ogromni palači je 15 dvigal, ki so vedno pripravljena, da dvignejo ljudi, stanujoče v hiši.« — »Tako«, je pripomnil Balfour. — »In vsaka soba je zavarovana proti požaru!« se je hvalil Amerikanec dalje. Tedaj pa je lord Balfour porabil priliko in zamrmral: »Škoda!«

Mednarodni kongres gluho-nemih v Pragi

Od 3.—10. julija se bo vršil v Pragi mednarodni kongres gluho-nemih. Protektorat je prevzel predsednik republike Masaryk osebno. Kongres vzbuja veliko zanimanje ne samo na Češkem, temveč tudi v inozemstvu. Prijavilo se je že veliko število udeležencev iz vseh držav sveta. Pripravljani odbor se trudi, da bi kongres v resnici dosegel ono, radi česar je bil sklican, namreč izboljšanje usode gluhih in nemih na vsem svetu. Kongres ne bo imel samo manifestacijski značaj, temveč se bodo na njem razpravljala v predavanjih razna pravniška, socialna in šolska vprašanja gluho-nemih.

Sokolstvo

Akademija Mariborske sokolske župe

V soboto zvečer se je zbral cvet Sokolstva mariborske župe v veliki dvorani Narodnega doma, da pokaže občinstvu plod svojega dela v telovadnicah in na letnih telovadiščih v zadnjih časih. Program se je izvajal točno, naglo, nepretrgano. Posameznim točkam je pripomniti sledeče:

Ženska mariborska deca je s svojimi vajami z veternicami jako dobro odrežala; male napake gredo na rovaš dejstvu, da je predvajala to točko deca. Ptujski moški naraščaj bi bil s svojim nastopom popolnoma drugače učinkoval, da ga ni skvarilo leno in nepravilno prednašanje klavirske igre. Naš »Naprej« je krepak, živ, silen; v soboto je učinkoval kot kaka osladna serenada. Naravnost diven je bil nastop ptujskih članov s krasnimi prostimi vajami. Skladnost, elan, lepa telesa, vzorni gibi ..., pa kaj vse to pomaga, če ta presneti klavir naenkrat odpove. Raljanje z žogami, ki ga je vadal studenski ženski naraščaj naravnost jako dobro, je bil za mariborsko publiko nekaj novega. Nastop je jako ugajal, o čemer je pričal jako živahen aplavz. Vložek treh Konjičank je publiko očaral. Črne žalne obleke s pajčolani od ramen navzdol, bela telesa, še bolj bela radi kontrasta in radi efektne razsvetljave, turobo izrazajoči mehki gibi in otožna glasba, skrajno učinkoviti konec; publika je bila očarana in je ploskala, kritik je tudi ploskal, a je istočasno zmajeval z glavo; pri skupini treh telovadk se brezdvomno s potrebno vajo in kritičnim nadziranjem da doseči skoro popolna skladnost. Sicer pa je bila ta točka res lepa. Presenetil je slovenjebistriški ženski naraščaj. Ljubkost, skladnost, lepa sestava, ritmika krasno izražena. Vaditeljici čast in čestitke Sokolu v Slov. Bistrici. Tak naraščaj prekvasi vsako društvo. Ljutomer je vedno visoko dvigal svojo ponosno zastavo, sinoči tudi ni zaostal. Sestava je bila skrajno težka in naporna. Vaja je vsebovala prvine raznoterosti, ki jih je, iz teoretskega vidika, nemogoče izvajati v skupini skladno. Ljutomerčanom se je to v nemalo začudenje poznavalcev, v visoki meri posrečilo. Točko je šteti med najlepše v sporedu. Vaje na švedski klopi, ki jih je sestavil murskosoboški načelnik, so dosegle nepričakovan lep uspeh. Lepo kostimirane mlade Prekmurke so težko sestavo izvedle s presenetljivo preciznostjo. Glede članskih vaj mariborskega Sokola je sodba le ena: Tako vzorno ni še nobena mariborska vrsta nastopila in popolnoma je razumljivo, da je brat Štukelj svetovni prvak. Želeči bi bilo, da bi mariborska župa razpolagala z desetimi takimi sedmoricami. Vidno pretrgana je bila edino ena vaja, vse druge so se izvršile gladko in vezano. Ritmična študija, ki jo je predvajal mariborski ženski naraščaj, je bila naravnost divna; gracija, skladnost in izvedba posameznih gibov presenetljiva. O zadnji točki se ni mogoče spuščati v kritiko. Bila je, v kolikor je to mogoče, še bolj na višku kakor predzadnja.

Splošna sodba: Prireditve je bila sijajna in zasluži, da si jo mariborska župa posebno poudari v svojih analih. Sokolska godba je pokazala znaten napredek.

Udeležba komaj zadostna, kar Mariboru ne dela mnogo časti. Počastili so prireditve predstavniki civilnih in vojaških oblasti ter starosta in načelnik J. S. S. brat Gangl in brat dr. Murnik.

Za pokrajinski zlet v Skopje

izdaja legitimacije za 75% popust na železnice br. tajnik v sredo 20. tm. od 18. do 19.30 v društveni sobi v Narodnem domu. — Odbor.

Otroci kot pljanci

»Večernaja Moskva« objavlja podatke dr. Sigala o alkoholizmu med otroci v Šolaj Oktoberske železnice, ki jih je objavil na kongresu bakteriologov in epidemiologov. Po teh podatkih je 74 odstotkov otrok izpod 14 let zavživalo alkoholne pijače, naraščaj nad 16 let pa 37 odstotkov. Dve tretjini otrok pije pivo, drugi samo vino, nekateri pa poznajo sploh vse alkoholne pijače. Najbolj žalostno je, da je 21 odstotkov te dece pričelo piti alkoholne pijače že pred 10. letom starosti.

Sport

Češke hazenašice v Mariboru

O izrednem športnem dogodku, ki ga doživimo prihodno nedeljo v našem mestu, smo na kratko že javili. Mariborčani bomo imeli priliko pozdraviti v svoji sredi hazensko družino praške »Slavije«, dolgoletnega prvaka ČSR v ženskem sportu. Z obiskom Slavije sprejema naše mesto sploh prvič češkoslovaške športnike na zelenem polju. Imeli smo že večkrat hazeno iz Ljubljane in Zagreba, nogo gomet od istotam in iz drugih krajev Slovenije, Hrvatske in Avstrije. A zastopnikov češkoslovaškega sporta Maribor še ni videl. Prijateljska tekma družine ISSK Maribora s Čehinjami bo tem zanimivejša, ker je hazena na češkem takorekoč doma in ker se je sedmorica ISSK Maribora poslednji čas visoko dvignila porazivši celo našega državnega prvaka Concordijo iz Zagreba. Ko je bila praška Slavija pred nekaj leti v naši državi, je odigrala njena družina tekmo le v Ljubljani; naša družina, ki je bila takrat v prvih početkih, je češke tovarišice spremljala v Ljubljano in tam tekmo le gledala ... Pri drugi turneji v Jugoslaviji pa bodo Čehinje izstopile v soboto 23. tm. že v Mariboru in odigrale v nedeljo 24. tm. v ljudskem vrtu prvo mednarodno tekmo z družino ISSK Maribora. S športnega stališča smo prepričani, da bo naša sedmorica častno predstavila lepo napredujoči ženski sport v mariborskem okrožju; gotovo pa bo tudi ostalo občinstvo izkazalo vso pozornost dragim sestricam iz zlate Prage.

HAZENA.

Družine SK Mure preteklo soboto ponovno ni bilo na prvensteno tekmo proti SK Ptuj v Ptuj, radi česar so Sobočanke topot končnoveljavno zgubile igro 0:6 in se morajo zadovoljiti v letošnji pomladanski sezoni z zadnjim mestom v prvenstvenem redu. Definitivna slika prvenstva je za prvo polovico 1. 1928. v mariborskem okrožju torej naslednja:

1. ISSK Maribor	2 2 0 0 25:10 4
2. SK Ptuj	2 1 0 1 11:16 2
3. SK Mura	2 0 0 2 5:15 0.

V ljubljanskem okrožju je na prvem mestu družina Ilirije, na drugem Primorje in na tretjem Atena.

Sašk Primorje 3:2 (2:1).

Pri včerajšnji ponovni tekmi v Sarjevu je ostal zamgovalec Sašk v razmerju 3:2 (2:1) in odpade Primorje iz nadaljnega tekmovanja za državno prvenstvo. Izločena sta bila osješki Gradjanski in Sand iz Subotice ter bodo tekmovali po sistemu na točke za prvenstvo države naslednji klub: Hajduk, Jugoslavija, Beogradski SK, Gradjanski (Zagreb), Hašk in Sašk. Prvak novoustanovljenega podsaveza v Skopju letos še ne tekmuje. To vprašanje pa bo tudi prihodnje leto težko rešiti. Glavna ovira so namreč ogromni stroški za pot Skopljancev k nam oziroma naših v Skopje.

Atletik SK—SK Železničar 4:2 (4:0)

V nedeljo so gostovali naši Železničarji pri celjskih atletikih v Celju. Domačini so bili zaslužen zmagovalci. Končni rezultat je bil dan že v prvem polčasu. Pri Železničarjih je odpovedala krilska vrsta razen Frangeša. Tudi Jakovljevič ni odgovarjal: držal se je preveč spredaj in puščal kriloma Celjanov prosto pot. — Mernik v голу je bil dober, vendar bi bil lahko ubranil poslednji gol. Napad je puščal neizrabljenih nešteto prilik.

Uspeh Primorjana na Dunaju.

Ljubljanski akademski sportni klub Primorje beleži poslednje mesece v različnih sportnih panogah zelo lepe uspehe. Tako je n. r. pri znanem vsakoletnem teku Ring—Rund na Dunaju dospel preteklo nedeljo izmed 70 startujočih tekačev Primorjan Slapničar kot peti na cilj. Njegov tovariš Predanič iz Zagreba je bil sedemnajsti in Beograjec Stefanović dvajseti. Zlati pokal je dobil dvakratni zmagovalac Bräutigam iz Leipziga, ki je preteklo progo 55 km v času 17:26.4, Slapničar pa 18:31.

Lahkoatletki miting

ISSK Maribora je radi tehničnih ovir položen na nedoločeni čas.

Viktor Méric:

Pomlajeni

II. del.

V žlezah.

Prisezite, da se boste z menoj odločno borili z osvoboditev življenja, enega samega večnega življenja! Prisezite, da boste bogovi po modrosti, volji in razumu.

Neizreklivo strašna mešanica vzklikov v vseh jeziki: Vrišč in krik, visoki in zamolkli glasovi, hripava muzika, zvoneči zvoki! Prisezite!... Prisezite!... Vsi ti starci so iz sebe. Prisezite!... Groteskni so. Prisezite!... Strašni so.

»Hej, hej!... Vstanite, gospod... Sledite mi, prosim!«

Manem si oči ves srdit. Preživel sem ravno strašno noč, mora me je tlačila in umazane slike so me razburjale. Pogledam moža, ki govori in spoznam starega prijatelja, šoferja, pomočnika Juljete. Kam me bo sedaj odvedel?

Naenkrat sem gotov. Hodniki, hodniki... stopnice. In naenkrat: nebo nad menoj, svetloba, veter mi brije v obraz, zrak svobode... Velika drevesa me obdajajo ter se bratovsko nagibajo s svojimi vajami k meni...

»Vstopite!«

Mož me porine v voz ter zapre vrata brez besede. Naglo se vozimo. Zastoni se skušam orientirati skozi neprozorne šipe. Ničesar ne razločim, samo to vem, da dirjamo, poskakujemo skozi svobodno pokrajino.

Naenkrat obstanemo. Šofer mi pomaga izstopiti.

»Prosti ste, gospod moj.«

Obstal sem sredi poti nevedno in nedodno ter se trudil zbrati svoje misli.

»In... mojster? ...«

»Kmalu boste o njem slišali.«

Poskoči na svoj sedež. Ko se zganem, je avto že daleč od mene.

Kje sem? Vožnja ni trajala dolgo. Na prostem polju so me odložili. Daleč od mesta, da me premotijo. Otipujem si žepe. Denarnico najdem nedotaknjeno. Res, Hodim po stezi ob gozdu. Ob prvem ovinku že zagledam hiše, krčmo kot prava znamenja civilizacije. Zopet sem med ljudmi, med ljudmi, med ljudmi, kakor sem sam, med ljudmi, ki se malo brigajo za svoje mlemenite celice, za svoje hormone, za žleze in za vso znanstveno ugodinsko družbo od jutri.

Na dobro srečo sem vprašal prvega mimoidočega: »Oprostite, gospod, ali je še daleč do Pariza?«

Mož se očividno ni čudil mojemu vprašanju. Odgovoril mi je kar se le da mirno:

»Idite po tej poti do konca, potem na desno in ob koncu te poti zopet na levo. Tako boste prišli ravno na progo, ki vodi v Pariz.«

TRETJI DEL.

Prostor mladim.

I.

Vržen iz Ugolinovega pekla se kakor pijanec ali zmešanec opotekam po poti, ki vodi v Pariz. Na okolici ni ničesar posebnega. Čimbolj se bližam mestu, tembolj mi je očitna vsakdanost s svojim vrvenjem in hrupom z naglimi in počasnimi pešci, z razsvetljenimi trgovinami, z ropotanjem vozov... Resnično ničesar posebnega. Nesrečnejši nimajo niti najmanjše slutnje, da se nekaj pripravlja, kar presega vsako domišljijo. Kupim si list najnovejše izdaje. O Ugolinu niti črke.

Za hip, ko sem še precej zmeden in presenečen, si izmislim primerno zgodbo. Kmalu sem pri »Večerniku« sredi velikega presenečenja.

Šef-urednik me porine v svojo sobo ter zapre radovednežem vrata pred nosom. V sobi so ljudje neke vrste vojnega sveta. Nestrpno kakor v mrzlici me šef izprašuje:

»No torej, kaj? ... Odkod pridete? ... Ugolin? ... Kaj se je zgodilo?«

Povem svojo zgodbo. Tako: »Na potu k nekemu galantnemu sestanku so me iz zasede napadli — tako okrog 11. ure zvečer sredi Boulevarda Clichy na vogalu Rue de Douai. V usta robec, okus po etru, to je bilo vse. Potem prebujenje v nekakšni kleti. Tu so me pridržali trdno, vestno, ne da bi mi skrivili las na glavi. Pozneje enkrat — ne vem, ali je bil dan ali noč — so me peljali v črno dvorano, kjer sem stal Ugolinu nasproti.«

»Ugolin?« — Ste videli Ugolina?

»Ne, videl ga nisem. Slišal sem ga. Zamolklo doneč glas. Monstrum se je skrilo v ozadju dvorane. V senci je stal. Čuvaji so me pa držali za roke. Monstrum mi je pa dejal ...«

»Govoril je? ... Kaj je rekel? ...«

Rekel je: »Gospodaria sveta imate pred seboj, boga od jutri. Hočem, da vesoljstvo občuti mojo moč. Vlade, kralji in oblastniki sveta morajo iti. Vsi ljudje bodo služili meni. Lice sveta bom spreminil ...«

Malo sem prenehal, da bi presodil dosežen vtis. Pobiti obrazi. Potem sem nadaljeval:

»Monstrum je še pristavil: »Razpolagam s sredstvi, kakoršnih si nihče ne more predstavljati. V moji posesti je tajnost nesmrtnosti. To nesmrtnost jemljem mladim ljudem, kojih čudno izginjanje objokujete in kojih nič manj čudno vrnitev ste pozdravljali ...«

»Pa kaj dela s temi mladimi ljudmi?«

»Kaj dela z njimi? Operira jih ... Vzamem jim ... no, da! ... moč jim vzame ...«

»In potem? ... In potem? ...«

»Na kratko rečeno, on uporablja izpopolnjeno metodo Voronova ... a ne več s pomočjo opice, ampak s pomočjo ljudi.«

Vpitje, zmerjanje, klici:

»To je blaznost! ... Nemogoče ... Strašno ... nezaslišno ... grozno ... noro ... In je res tako mogočen, kakor pravite? ...«

»Se mogočnejši ... Vse zna, vse premore. Zapopadel je neznane sile in skrivnosti ... Na milijardah pleše ... zlati dela ... dela življenje in smrt, kakor se mu ljubi in pri kakoršni je volji ... To je konec vseh koncev.«

»Konec koncev? O, ne, ne! Kaj takega ne bomo dovolili. Policijski prefekt bo obveščen. Notranji minister bo odločal o položaju ... Potem bomo ...«

Zganem z rameni.

»In kaj potem? Kaj potem? ...«

»Potem? ... Ne vem ... Zaspal sem ... Naenkrat sem se zbudil na klopi na Boulevardu Clichy nedaleč od mesta, kjer so me odvedli ... Več ne morem povedati. Sam ne vem več.«

Znova kriki, vprašanja, vzkliki:

»Ali boste vse to pisali?«

»Kaj še!«

»Seveda!«

»Ne!«

»Ničesar ne povejmo. Množice ne smejo preplašiti.«

»To je nezaslišna stvar ... Ne—za—slišna ...«

Odhajali so s proti nebu dvignjenimi rokami in eden se je zaletaval v drugega. Ob vratih me je šef-urednik pridržal za roko:

»Povejte mi, zaboga, ali je ta zgodba resnična?«

Z roko sem tlesnil po stegnu in fasade svojega obraza sem olepšal z nedolžnostjo.

»Ne ... med nami ... To je neumna šala. Meni vendar ne boste ... Vseeno ... Ugolina ni ... Kaj takega ne more biti ... Tak Ugolin ... povem vam, to je ... neumnost ...«

Pri tej besedi je obstal. Lahko bi se reklo, da jo je prežvekoval. Potem me je ves razburjen zgrabil za rame. In z glasnim prisiljenim smehom se je zopet vrnil k svoji besedi:

»Torej, moj ljubi ... neumnost, kaj ne? Neumnost? ...«

»Boste že videli.«

Vrnem se domov. Tu najdem pismo. Dolgo tarnanje Juljete, prošnja za odpuščanje. Nesrečnica priznava svojo poniževalno ulogo ter mi zaupa ves nemir svoje duše in vse blodnje svojega duha. Dalje prihodnjic.

PRISTOPAJTE K VODNIKOVI

2222 DRUŽBI! 2222

Bliski ognji, metalni je v poročila in socialne namene občin: vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Zenitve, doplačanje in oglašitve trgovskega ali rokodelskega značaja: vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10.—

Opemljena soba s kuhinjo
in kopalnico se odda zakonskemu paru. Naslov pove uprava lista. 1206

Začetnica
s 4 razr. meščansko šolo z znanjem slov. nemšk. in srbo-hrvatskega jezika išče službo. Naslov pove uprava lista. 1225

Dva gospoda
sprejem na hrano in stanovanje. — Tattenbachova ul. 16 III., Florijan. 1226

Nova čepica
se je našla v soboto, po akademiji. Kdor jo je izgubil, naj se oglasi v Smetanovi ul. 34 I, pri g. Vidmarju. 1227

Kdor je včeraj
iz telovadišča pomotoma odnesel en par novih deških čevljev št. 36 se naproša, da jih odda v Smetanovi ulici št. 34 II, pri g. Vidicu. 1228

Več gospodov
sprejem na hrano, dva gospoda pa tudi na stanovanje in hrano. Gledališka ulica 2, pritličje. 1229

Visok zaslužek
se nudi za različne slučaje zavarovanja v Mariboru in okraju podzastopnikom, voljnim in sposobnim za uspešno delovanje. Cenj. ponudbe takoj na upr. lista »Vzajemnost«. 1224

Triko svilo
140 cm široko za obleke in perilo à Din 95 dobite pri J. Trpinu, Glavni trg 17, Maribor. XIII

Sandale,
dvakrat šivane, lastni izdelek, kupite najceneje v mehanični delavnici Vrtna ulica št. 8. 949

Lokal
za trgovino ali pisarno se da takoj v najem. Vprašati v trgovini J. N. Šoštarčič, Maribor, Aleksandrova c. 13. 1124

Dobro idoča trgovina s stanovanjem,
vinotočem in tobačno trafikjo se takoj po ceno prodaja. Naslov pove uprava »Večernika«. 1239

Nova stružnica
za polovično ceno na prodaj. Naslov pove uprava lista. 1237

Štirinajstletna deklica
(nemške šole) išče mesto frizerke, šivilje ali modistinje s hrano in stanovanjem. Cenj. ponudbe nasloviti na Marijo Kosi, Varaždin, Kukuljevičeva ulica št. 8. 1238

Dame
najdejo visoki zaslužek z razpečavanjem dobro idočega patentiranega predmeta. Navodila dnevno od 10—12 in 16—18 ure v Sernčevi ulici 122 (Tomšičev drevored). 1192

Vse vrste moških in ženskih
modnih nogavic od 5 Din naprej, samo pri J. Trpinu, Glavni trg, Maribor.

Čevljarski vajenec
se sprejme takoj. Naslov pove uprava lista. 1201

Kabinet
v I. nad. mebliran, cestna in solčna stran, poseben vhod, električna luč se takoj odda. Stritarjeva ulica 5. — Vpraša se pri hišnem posestniku I. nad. 1232

Krasno 4 sobno stanovanje
z kopalnico se proti odkupnini pohoštva odda. Mlinska ul. 34 I. 1233

Lepo opremljena soba
na ulico za 1—2 osebi se odda. Aleksandrova c. 44 II., desno. 1236

Trajne kodre po najnovejšem sistemu.
Vodna ondulacija, manikura, masaža ter vsa v to stroko spadajoča dela izvršuje frizerski salon A. Mrakič, Maribor, Cankarjeva ul. št. 1. 777

Sivani sandali in čevlji
se vam podplatijo najceneje in najhitreje v mehanični delavnici Vrtna ulica št. 8.

Volneni deleni
dobite od 16 Din naprej samo pri J. Trpinu, Maribor, Glavni trg 17.

Vabilo na občni zbor
Zadružne elektrarne v Ormožu
r. z. z. o. z., ki se vrši

v soboto dne 30. junija 1928 ob pol 8. uri zvečer v gostilni Veselič I. nadstr. po sledeč. dnev. redu

1. Otvoritev občnega zbora
2. Poročilo o bilanci za leto 1927
3. Odobritev računskega zaključka 1927
4. Event, predlogi zadrušnikov
5. Slučajnosti

Pripomba: V slučaju, da občni zbor ob pol 8. uri ne bi bil sklepčen, se vrši v smislu § 26 zadružnih pravil ob pol 9. uri v istih prostorih in po istem dnevnem redu II. občni zbor, ki je sklepčen pri vsakem številu zastopanih članov.

1235

Načelstvo

Kabaret
EVROPA

dnevno. sporéd in tamburaška godba. 1234

Abonente

prejemam na dobro hrano. Obed po Din 7-50, večerja po Din 5-—. Brezalkoholna restavracija »Pri zvezdi«. Rudolf Smolej, Maribor, Pod mostom 11. 281

IZŠEL JE
ALBUM SLOVENSKE
KNJIŽEVNIKOV

Knjiga, ki je razkošno opremljena stane do 5. maja broširana 130 Din, vezana 160 Din, poština 10 Din več. Naroča se v

knjigarni Tiskovne zadruge, Maribor
Aleksandrova cesta šte. 13